

ÉRCBEN FÉRC

TÚRI GÁBOR

RÉVÜLT REMETE AZ ALKONYATBAN

Derekamon derék öv ül,
ajkam nem pántlikázza
a szó; de énbélém kívül
a csacskakígyók násza.

BÚVÁRLÁS AZ ÖRÖK-ÁRNYÚ FÖVENYEN

Üldöz itt a vízfenéken
marmalin- és viza-nyom.
Minden uszony ellenségem:
iszonyom és viszonyom.

PÁROS CLERIHEW A KLÉRUSNAK

Vigyázzatok kalácsimra! —
veté hátra Madách Imre.
S — isten neki! — megesett vele: —
meglepte a ragyasebfene.

Ám nem szökhetsz a csodától:
az öccse kalácsot ácsol.
S Madách oldalt
kodácsol dalt.

MAGAM VISSZAKÖNYÖRGÉSE*

Átok-vidék a déli föld:
selyemke-zúzos márvány lakja.
Miféle múltból települt
napodba át a gúny salakja?

Az ember álnok éji féreg;
motozva lép s a vágya öl.
De végre átok-földre téved,
hol szél zenél s nem várja öl.

Immár az önzés gúnya-gennye
hálózza elhullt kék helyett,
s otromba táncát járja benne
a bűnreszánt emlékezet.

Az ember hült szívű. Röhögve
embert nemz, gyilkol és temet.
— S vetélések körén örökre
övé a márvány-rettenet.

*A költőként korán elvetélt, s azóta szerencsétlenül elfeledett B. A. verse 1903-ból. Iránytadó forrásmunkánk ma már nem jegyzik a nevét, amit annál is inkább sajnálhatunk, mert — mint ez a verse is mutatja — nem volt híján a költői tehetségnek, noha azt is meg kell hagynunk, hogy egyénisége nem rendelkezett a határozottságnak azzal a fokával, amely képessé tette volna a „prófétai” szerepre. Ez lehetett a valószínű oka korai elhalgatásának is.

A fordítás során a szokásosnál nagyobb fokú szabadsággal kezeltük költői képeit, s néhol formai tekintetben is eltértünk az eredetűtől, úgyhogy a magyar változat inkább szabad átköltésnek, mintsem kimondott fordításnak tekinthető, de mindezzel együtt reméljük, hogy egyet-mást mégis sikerült megsejteni azokból a költői adottságokból, amelyeket, sajnálatos módon, költőinknek szinte minden verse csak mint nem egészen vagy csupán félig megvalósult *lehetőségeket* mutat fel.

A ROMLÁS SZERELME
(MEGCSALATTATÁS ÉS EMLÉK)*

1.

(Márc. 27-én; repülőgép-utak
és idegen szeretkezések
egy hónapos évfordulóján)

A déli föld kihűlve, kedves:
darabka-délutánomra vigyázz.
Már ébred itt a szél s a nedves
reggel reménye: csorba gyász.

(1976)

2.

(Nemzések és fogantatások évadján)

Lásd, így voltam egykor, kedves:
millió-magamnyi más-vágy.
Eljöttem hozzád, hogy megvess,
mint szeretkezőket a nászágy.

(1977)

VÉSZ KÖZELEDTÉN

Bősz őszben őz-fejeket
miféle csűrbe csavarjak,
ha lepra-vég fenyeget:
vész-vesztő pápista varjak
így is lepnek eleget.

*A párvers két quatrainje emlékezetem szerint éppen a B. A. utáni nyomozás és a verseivel való behatóbb ismerkedés időszakaszát fogja közre, mégis csak jóval később fedeztem fel, hogy indítatásában a *Magam visszakönyörgése* hatásával kell számolni, amit igen szemléletesen tükröz, hogy a később elkészült fordítás első sora tulajdonképpen *megismétli* a párvers kezdőképét. Ha ez az egyezés nem is véletlen, nem tudatosodás eredménye, s lényeges különbségnek tartom, hogy míg B. A. verse szintetizálja a motívumokat, addig az én párversem inkább analitikus, másrészt pedig úgy vélem, hogy a második quatrain zárása már határozottan túlmutat az idegen vers elsődleges hatásán.

ÉRCBEN FÉRC

Legyél világnemző himtag ma,
szavad hogy holnap ércbe vessék,
ha lőn majd száz ily bölcs szintagma:
Fő a fejem és az egészség.

Emberre, kertre szója rávall,
mint szűzi pír a pártás lányon.
Kincsem nincsen; világ urával
osztom szavam: tarolt ásványom.

Karácsony ácsos öle tárul,
s ha már a kéjek ize sem
szivel, e vers oromzatárul

jer orpheúszni vizesen!
A bú patája legelész.
Na látod, ennyi az egész.